

M. HECHTIN "BADENIN HARDIN KOLME KYLÄÄ" KIRJASSA ESITETTYJEN TIETOJEN ERITTELYÄ ⁶⁶

Hecht

1. 4—14 kilometriä Karlsruheesta.

				niissä työläisiä		
2 957	{	Hagsfeld	1 273	asukasta	{	350
		Blankenloch	1 684	"		103
		Friedrichsthal	1 140	"		11
			Summa = 4 097		asukasta.	

3. Metsätyöansiot talvisin.

7. Väentiheys

	Hags- feld	(Friedrich- sthal)	(Blanken- loch)
1 ha kohti	3.2	4.5	2.3
Baden	1.04		
Saksa	0.83		

Maata kaikkiaan

Friedrichsthal	258	ha
Hagsfeld	397	"
Blankenloch	736	"

Summa = 1 391

17. — "Taituruus" perunalajien valinnassa
18. Perunaa 120 kaksois-
sentneriä $\times 4 = 480$ markkaa 1 ha:lta
Porkkana 1 300
Tupakka (vaatii paljon työkäsiä)
18. Lapsityövoima perunan istutuksessa (stecken!)
- (19) 220—230 tupakanviljelijää (plantaasinomistajaa)
(kaikkiaan lähes 100 ha)
20. *Friedrichsthalin* tulot tupakasta = 147 473 markkaa vuodessa
23. *Friedrichsthal* vuokraa niittyä ja ostaa heinää
24. *Maitotalouden* kasvu.
24. Kaikki myyvät 2—3 litraa maitoa, rikkaat perheet 10—20 litraa
Hagsfeldissa myydään maitoa, mutta ostetaan itselle voita (osittain *margariinia*)
25. *Friedrichsthalissa* meijeri on "spekulatiivista asiainhoitoa", sen vaarallinen riippuvaisuus karjaloudenharjoittajista
26. *Friedrichsthal* — 17 200 markkaa vuodessa sikojen myynnistä.
27. *Hagsfeldissa* lisääntyy *vuohien* määrä: talonpoikaissäädyn jakautuminen.
- 28—29. Suuremmissa määrässä luontoistaloudellisen *Blankenlochin* jälkeenjääneisyys.
- 29—30. Syy: paljon maata.
!! {Yhteisö helpottaa *olemassaolotaistelua*
30. Joskin yhteisön hajoaminen on edullista tuotannon kannalta, on se yhteiskunnallisesti epätarkoituksenmukaista, — työläisten turvaaminen (eritoten *Blankenlochin siirtyessä maanviljelyksestä teollisuuteen*). NB
30. *Friedrichsthalilaiset* ajattavat lantaa *Karlsruhesta* (20—30 kuormaa).
31. Päiväläissäytyä ei ole olemassa: suurin osa talonpojista tulee toimeen työläisittä
harvat "pyytävät" auttamaan
maksu suurenee lähempänä kaupunkia

- kuninkaallisen korkeutensa suuriruhtinattaren aloitteesta) ...mikä merkitykseltään on ehkäpä yhtä tärkeä toimenpide kuin kulutusosuuskunnan tai säästökassan perustaminen. (Tässä hän on ytimiään myöten, tuo tri Hecht!)
- 80 ! |
- ! |
90. *Hagsfeldilainen*... hän ei ole enää talonpoika, hän on kaupunkilainen.
91. Puhtaasti kirkolliset vakaumukset — eivät kuuntele sosialidemokraatteja, ehkä sentään tehtaalaiset, mutta näistäkin vain 20—30-vuotiaat.
- 92—93. Rikkaiden ja köyhien välillä ei ole "sosiaalista kuilua". "Herra" talonpoika (3—4 ha:n omistaja) "sinuttelee" renkiä ja piikaa ja puhuttelee ilman muuta nimeltä, nämä "teitittelevät" häntä, mutta syövät kaikki samassa pöydässä: "patriarkaaliset suhteet".

Siis "kolmessa kylässä"

Toisaalta rikkaita pikkuporvareita, tupakanviljelijöitä, maitotaloutta harjoittavia isäntiä y.m. (taitureita, jotka tuottavat erikoislajista perunaa, y.m.).

Tupakanviljelyn tuottoisuutta osoittava esimerkki.

Palkkatyö yleensä. (Isäntä ja renki)

Suurtalonpoikien harjoittama pientalonpoikien petkus.

Rikkaat myyvät maitoa 10—20 litraa		Köyhät 2—3 litraa
„ syövät lihaa 5—6 kertaa viikossa		„ 3—4 ja hyvin harvat vain sunnuntaisin.

Toisaalta. Lähes puolet koko väestöstä — tehdastyöläisiä (4 000 asukasta — lähes 1 000 työläistä, joista lähes 464 tehdastyöläistä). Suurin osa *tehdastyöläisistä* kulkee jalkaisin. Köyhät naiset vievät päivällisen tehtaalle.

Alikulutus (margariini)

Ylityö (tekevät kotona työtä tehtailijoille; työnteko aamuisin ja iltaisin)

Vuohien määrän lisääntyminen.

Viljan myynti syksyllä ja osto keväällä.

"Järkkymätön työteliäisyys" (ja esimerkki)

Tehdas- työläi- siä		Perheitä osapuul- leen	<i>per- heitä</i>	} ha
350	Hagsfeld	1 273 : 6 =	212	1 — = 9
				6 × 7 = 42 osapuilleen
103	Blankenloch	1 684 : 6 =	281	5 × 5 = 25 osapuilleen
11	Friedrichsthal	1 140 : 6 =	190	10 × 4 = 40 osapuilleen
<hr/>				22 116
464		4 097 : 6 =	683	
			1/2 = 341	29 — 0
			2/3 = 273	
			464 tehdastyöläistä	

Hagsfeld

— 212
— 9 (ilman sivutyötä)
203 — 350 tehdastyöläistä

lähes 200 — 350 lähes

200 1
350 — 460

$\frac{460 \times 200}{350} = 263$ työläisten perhettä kaikissa 3 kylässä * + 29 maatonta = 292

Kaikkiaan *lähes* 700 perhettä

niistä tehdastyöläisiä — *lähes* 300

I	25 — 30%
II	25 — 30%
III	50 — 40%
	<hr/>
	100 100

Lannoitteisiin

	ha	Mk	I h a : l l e	
Friedrichsthal	258	28 000	108	28 000 : 258 = 108
Hagsfeld	397	12 000	30	
Blankenloch	736	8 000	11	

* Sanat "työläisten" ja "kaikissa 3 kylässä" puuttuvat käsikirjoituksesta, toimitus on lisännyt ne ajatusta vastaavasti. *Toim.*

Kylvöalan jakautuminen %:na

Asukkaat	Kalkkiaan maata ha	Nautoja	Perunaa	Tupakkaa	Viljaa	Sikoja	Vuohia	Hevosia
1 140 Friedrichsthal	258	435	30%	45%	18%	497	—	40
			lähes 100 ha. S. 19		(51,48*) ha			
1 684 Blankenloch	736	634	17%	10,4%	47%	445	8	96
			(40 ha)		lähes 236 ha			
1 273 Hagsfeld	397	225	42%	0,6%	—	220	93	35

4 097

Friedrichsthalissa sadot paljon suurempia (Hecht s. 29).

Yleensä:

$\frac{1}{4}$ rikkaita ja vakavaraista talonpoikia

vakavaraisia ovat yksinomaan
friedrichsthalilaiset — mutta
heitä on noin $\frac{1}{4}$

$\frac{1}{4}$ keskivarakkaita (blankenlochilaiset — talous enemmän jälkeenjäänyttä j.n.e.)

$\frac{1}{2}$ tehdastyöläisiä, joilla on maatilkku (ks. edelliseltä sivulta likimääräisiä laskelmia)

	Perheitä osapullien ha	Maan hinta		Karjaa nautayksiköiksi muunnettuna 1 sonni = 1 hevonen = 4 sikaa = 10 vuohia
		tuhatta markkaa	tuhatta markkaa	
Friedrichsthal	190	258 × 9 $\frac{1}{2}$ tuh.	= 2 451	599
Blankenloch	281	736 × 4,9	= 3 606	842
Hagsfeld	212	397 × 4,3	= 1 707	324
	683		7 764	1 765

Friedrichsthal:	
100 ha tupakkaa	45%
noin 50 ha viljaa	18%
noin 65 ha perunaa	30%
($\frac{2}{3}$ tupakasta)	93%

$$258,0 : 1,8 = 143^{68}$$

$$736,0 : 2,5 = 294$$

$$397 : 2 = 196$$

$$143 + 294 + 196 = 633 \text{ perhettä}$$

*) 143 Morgen = 51,48 ha (Hecht, 28) $258 \times \frac{18}{100} = 46,44$ ha ⁶⁷ ergo 678 Morgen = siis 236,6 ha.

"Pikku ihminen" (Friedrichsthalissa) saa $\frac{1}{4}$ morgenilta (9 aarilta) 30 kiloa tupakkaa, "rikas" ($3-3\frac{1}{2}$ ha omaava) vain 25 kiloa. Köyhä on ahkerampi (s. 71).

Eräällä oli 24 vuotta sitten 110 aaria. Nyt $3\frac{1}{2}$ ha — on ostanut lisää. Ja kaikki se on "yksinomaan järkkymättömän työteliäisyyden ansiota" (71). "Tällaisia esimerkkejä voidaan esittää vielä monia."

Lisäksi myös "järkevä avioliittopolitiikka".

"Emme hanki niinkään suuhun kuin taskuun" — tunnettu talonpoikainen sananparsa (71).

Hagsfeld — edistuksen aikaansaajana ei ole yksinomaan markkinasuhteisiin ryhtyminen eikä ainoastaan vapaa maanjako, vaan myös *korkeampaan siveellisyteen, työntekoon, itseapuun tähtäävä kasvat*us (71).

Sellaiset avut kuin työteliäisyys, säästeliäisyys ja kohtuullisuus, jotka ovat nykyään Hardin talonpojan erikoispiirteitä, eivät ole synnynnäisiä, vaan hankittuja (72).

Ja Hecht ylistää sitä, että valtio, kirkko ja koulu kasvattavat: otsansa hiessä heidän pitää hankkiman leipänsä! Miksi toinen saa tupakkaa 4 sentneriä 9 aarilta, mutta toinen 1? Miksi toinen viljelee tupakkaa, toinen ruista? Syynä laiskuus. Miksi naapurit (esimerkiksi Bruchsalin piirikunnassa) elävät huonommin, vaikka markkinaolot ovat samat? — 3 kylämme suotuisamman taloudellisen tilan tärkeimpänä syynä on mielestämme pidettävä *siveysfaktorien* selvempää esiintymistä ja kehitystä. Hardin talonpojan kasvat^{us} tulee ilmi kuitenkin myös itseavussa eikä yksinomaan suuressa työteliäisyydessä, kestävyudessa, ihmeteltävässä säästeliäisyydessä ja kohtuullisuudessa (73).

Myydään:	Perunaa vuodessa	Porkkanaa	Tupakkaa vuodessa	Viljaa vuodessa	Maitoa	Sikoja	Tupakkaa
Friedrichsthal	} 4 000 kak- sois- sent- neriä	} 1 750 kak- sois- sent- neriä	} 3 500 kak- sois- sent- neriä	} 500 kak- sois- sent- neriä	750 lit- raa viit- kossa	17 200 markkaa vuodessa	147 473 markkaa vuodessa
Blankenloch					4 700	? (s. 26)	?
Hagsfeld					1 400	?	?

Ostetaan	(markkoissa)		
	<i>Friedrich- sthal</i>	<i>Blanken- loch</i>	<i>Hagsfeld</i>
Lantaa.....	25 000	5 000	+ 3 000
lantavettä.....	—	—	+ 8 000
keinolanotteita.....	3 000	3 000	1 000
<hr/>			
väkirehua.....		40 000	
heinää.....	10 000	20 000	10 000
viljaa.....	23 100	12 510	
<hr/>			
sokeria.....		45—50 tuh. markkaa	
kahvia.....		60 000 markkaa.	

ha	markkaa
100 tupakkaa 100 ha	147 473
? 65 perunaa 65 ha noin 600 markkaa ha:lta	noin 36 000
(² / ₃ tu- (s. 18:150 kaksoissentneriä pakasta 4 markan mukaan) 30% ja 45%)	
? 50 viljaa 50 ha 26 kaksoissentn. ha:lta (s. 22)=1 300 kaksoissentn.	
? 15 sokerijuurikasta noin s. 22 = 6% = ¹/₇ 100:sta = 45% = 18 000 = noin 18 000	
230 15 ha 1 200 ha:lta (vrt. s. 18)	
maitoa 750 litraa × 50 = 37 500 15 pfennigiä l:lta = noin 5 625 (s. 64)	
sikoja.....	17 200
	<hr/>
	224 298

Kuinka suuri on friedrichsthalilaisen *keskimääräinen kokonaisuus*? 1,8 ha

224 tuhatta markkaa *ei* käsitä tietenkään *kaikkea*; jos otetaan pyöreän luvun 258 tuhatta markkaa, niin saadaan 1 ha kohti 1 000 markkaa ja 1,8 ha kohti 1 800 markkaa.

18. vuosisadan talonpoika 8—10 hehtaarin suuruisine maapalstoineen oli talonpoika ja fyysillisen työn tekijä; 19. vuosisadan kääpiötalonpoika 1—2 hehtaarin palstoineen on henkisen työn tekijä, yrittäjä, kauppias (s. 69).*

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 152—153. *Toim.*

Loppusanat: Kääpiötalonpoika ja tehdastyöläinen — kumpikin on noussut keskisäädyn tasalle... "Die 3 Dörfer der badischen Hard" muodostavat *nyt yhden suuren ja laajan keskisäädyn* (94). *

Amen!

*Kirjottettu kesä- —
syyskuussa 1901*

*Julkaistu ensi kerran v. 1938
XXXI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Ks. Teokset, 5. osa, s. 157. *Toim.*